

Efter samråd

1. Enligt FSC, indikator 3.1.6 ska skogsbrukaren och samebyn gemensamt utse en neutral part om överenskommelse om skogsåtgärd efter bordläggning och förnyat samråd inte kan uppnås. Denna ska verka för att en överenskommelse uppnås. Om parterna ändå inte uppnår en överenskommelse ska den neutrala parten lämna ett förslag till lösning som parterna ska ta ställning till. Om förslaget till lösning inte accepteras av någon av parterna ska skälen till detta antecknas i protokollet, tillsammans med en beskrivning av vilken hänsyn som kommer att tas till rennäringen.
2. Vi informerar övriga i samebyn om utfall av samråd.
3. Vi arkiverar dokumentation, verifikat, med mera, i RBP med RenGIS inför kommande samråd.
4. Vi gör utvärdering: Vad får avverkningarna för konsekvenser för oss?
5. Vi gör uppföljning med hjälp av RenGIS.
6. Vi kontrollerar markerna, att det verkligen blivit som det överenskoms under samråd.
7. Vi kontaktar Skogsstyrelsen som genom sin uppföljning kan ge besked om vilken hänsyn som ska tas till rennäringen enligt skogsvårdslagen och med ledning från vad som överenskommit i samråden.
8. Vi kontaktar FSC för eventuell avvikelshantering.
9. Om en markåtgärd tvingar samebyn att flytta betet från ett område till ett annat informerar vi lokalbefolkningen om anledningen med hjälp av kartmaterial i RBP. Eventuellt annonserar vi också i lokalpressen.
10. Vi håller kontinuerlig kontakt med skogsbruket/skogsmarkens ägare mellan samråden.

Väl fungerande samråd bygger på att båda parter håller sig till fakta, att de är sakliga, öppna för ett givande och tagande, och att de bemöter varandra med respekt i alla avseenden.

- *Vi talar så att skogsbruket förstår rennäringens syn på saken.*
- *Vi lyssnar för att förstå skogsbrukets syn på saken.*
- *Vi söker nya lösningar, idéer och ömsesidiga fördelar.*

Årliga samråd om enskilda planerade avverkningsobjekt

Denna "lathund" är ett avsedd som ett hjälpmedel för samebyarna. Den är ett resultat av ett arbetet som pågick under hösten 2011 för att ta fram en kommunikationsstrategi för Renbruksplan (RBP) med RenGIS. Anders Esselin, Man & Nature AB, genomförde projektet på uppdrag av, och i samarbete med, representanter för Sveriges samebyar och Skogsstyrelsen.

Inför samråd

1. Vi kommer överrens med skogsbolag/skogsbrukare om samråd tidpunkt
2. Vi skickar RBP:s beteslandsindelning i form av en sammanfattande shapefil med beteslandsindelningen (betesstrakter, kärnområden, nyckelområden, lågutnyttjade områden och åtgärdsområden) till skogsbolag/skogsbrukare efter skriftlig förfrågan ställd till berörd sameby. Vi levererar inte fältdata med egna noter och bilder samt information om renbete. Vi poängterar att RBP är ett levande dokument som ofta förändras och att den endast är ett underlag för samråd, inte en given plan. Vid större förändringar av planen skickar vi ut ny beteslandsindelning.
3. Vi begär förberedelsemateriel digitalt och ifyllt (shapefiler med tidshorisont) från skogsbolag/skogsbrukare. Gärna med huggningsklass, ålder, trädslagsfördelning, med mera, för varje objekt inom varje aktuell betestrakt.
4. Vi kallar vid behov Skogsstyrelsen till samråd.
5. Vi jämför med samrådsprotokoll från samråd baserat på Långsiktig hänsynsplanering med landskapsperspektiv
6. Vi jämför med underlag i RENMARK: flyttleder, rastbeten, anläggningar, svåra passager (publika data).
7. Vi jämför med underlag från övriga omvärldsfaktorer (till exempel vindkraft, vattenkraft och gruvnäring) som finns i RenGIS (publika data).
8. Vi jämför med underlag från GPS-försedda renar och deras positioner.
9. Vi går igenom hänsynsredovisning i digitalt förberedelsematerial från bolag/skogsbrukare.
10. Vi går igenom respektive område med rätt vintergrupp. Vad kan man "släppa" och vad är viktigt att kämpa för?
Vi förbereder också problemytor med ett halvt ifyllt samrådsprotokoll eventuellt med stöd av RBP.

11. Vi förbereder presentation, argumentation och motivering med utgångspunkt från
  - landskapsperspektiv/betestrakt (vi tydliggör att vi inser att landskapet är varierat och föränderligt)
  - Traditionell kunskap om mark och renarnas nyttjande av betesmarken
  - GPS på ren (var renarna verkligen uppehåller sig)
  - lagar och certifieringskriterier (t.ex. samebyns behov av sammanhållet renbete SVL §31: *"Eftersträva årlig tillgång på sammanhängande betesområden och nödvändig vegetation inom områden som nyttjas för samling, flyttning och rastning"*)Vi tydliggör – utan att använda schablonmässiga motiveringar – varför det blir problem med vissa avverkningar, markberedningar, gödsling eller plantering och sådd av contorta.
12. Vi sparar projektet i RenGIS
13. Om det uppstår förhinder för samråd meddelar vi skogsbolag/skogsbrukare så snart det är möjligt (en inbjudan till samråd som inte besvaras kan tolkas som att samebyn inte har några synpunkter).

Under samråd

1. Vi försäkrar oss om att målet med samrådet är tydligt formulerat (inga oklarheter) och att parterna är överens om formerna för protokoll.
2. Vi presenterar, argumenterar och motiverar med utgångspunkt från
  - landskapsperspektiv/betestrakt (vi tydliggör att vi inser att landskapet är varierat och föränderligt)
  - GPS på ren (var renarna verkligen uppehåller sig)
  - lagar och certifieringskriterier (t.ex. samebyns behov av sammanhållet renbete SVL §31: *"Eftersträva årlig tillgång på sammanhängande betesområden och nödvändig vegetation inom områden som nyttjas för samling, flyttning och rastning"*)Vi tydliggör – utan att använda schablonmässiga motiveringar – varför det blir problem med vissa avverkningar, markberedningar, gödsling eller plantering och sådd av contorta.
3. Vi föreslår eventuellt en uppdelning av objekten:
  - Okontroversiella objekt (som kan lösas via mejl inför mötet eller direkt vid sittande bord).
  - Kontroversiella objekt som vi vill ha fältsyn på.
4. Vi underrättar skogsbolag/skogsbrukare om vilka åtgärder som kan innebära förbättringar för renskötsel (t.ex. röjning, gallring, stängning av vägar, bränning, hyggesfritt och liknande) och var dessa åtgärder bör göras.
4. Vi vill/ska delta i flygning i samband med inventering för gödsling för att gödslingen ska ske på ett sätt som inte skadar renbetet
6. Vi upprättar specifikt samrådsprotokoll med noter och ringar för anpassningar och hänsyn till rennäring. Protokoll skrivs under av båda parter. Eventuellt används protokoll upprättat av Skogsstyrelsen. Enligt indikator 3.1.5 i FSC ska skogsbrukare, om det inte går att nå en överenskommen om vilka skogsbruksåtgärder som ska vidtas, anteckna i samrådsprotokollet att frågan bordläggs och kommer att tas upp under kommande samråd. Vid skiljaktig mening används Skogsstyrelsens protokoll.